

**TEATERCENTRUM
ÖSTRA**

**STATISTIK FRIA TEATRAR
ÖSTERGÖTLAND 2019-2020**

FRIA TEATRAR I ÖSTERGÖTLAND 2019 OCH 2020

FÖRESTÄLLNINGAR OCH PUBLIK	2019	2020
Totalt antal föreställningar:	520	246
Totalt antal publik:	38 363	14 883
Antal publik: 0–12 år	25 097	11 985
Antal publik: 13–18 år	1 860	600
Antal publik: 19 år–uppåt	4 020	2 296
Workshopar, skapande skola etc:	93	50
VERKSAMHET	2019	2020
Organisationsform:		
enskild fima	1	1
idéell förening	5	5
ekonomisk förening	2	2
aktiebolag	2	2
Omfattning av verksamheten:		
helår	8	8
säsong	1	1
Verksamhetens omfattning i regionen	84%	55%
Verksamhet utanför regionen	16%	8%
INTÄKTER	2019	2020
Spelintäkter: (fakturerade föreställningar)	1 974 803 kr	1 449 942 kr
Biljettintäkter:	2 903 836 kr	1 129 516 kr
Övriga intäkter: (sponsring/hyresbidrag etc)	1 974 803 kr	792 638 kr
Övriga bidrag, stöd*	517 500 kr	58 000 kr

HUR MÅNGA HAR BIDRAG ...

<i>...från stat:</i>		
inga bidrag (0 kr)	8	5
100.00–200.000 kr	1	1
200.000–500.000 kr	0	3
<i>...från region:</i>		
inga bidrag	7	5
50.000–100.000 kr	1	1
100.000–200.000 kr	0	2
200.000–500.000 kr	1	0
<i>...från kommun:</i>		
inga bidrag	1	2
<50.000 kr	2	1
50.000–100.000 kr	1	3
100.000–200.000 kr	3	2
200.000–500.000 kr	2	1
EU-bidrag	0	0

KOSTNADER	2019	2020
Personalkostnader:	5 600 061 kr	3 804 607 kr
Produktionskostnader:	1 452 956 kr	676 889 kr
Hyreskostnader**:	1 319 283 kr	761 969 kr
Summa:	8 372 300 kr	5 243 465 kr

VERKSAMHETS UNDER CORONA

Hur påverkades verksamheten?		
hög påverkan		9
låg påverkan		0
ingen påverkan		0
Alternativ till spelade föreställningar?		
Ja		7
Nej		2
Tvingades ni att permittera under 2020?		
Ja		0
Nej		7
ERHÅLLIT EXTRA CORONASTÖD		
Ja		4
Nej		5
Totalt:		9

PERSONAL/UPPDRAGSTAGARE

Antal tillsvidareanställda:	18	32
Antal visstid:	32	33
Antal arvoderade/F-skatt:	33	35
Andelen kvinnor och män:		
– varav kvinnor	35	37
– varav män	37	35

VILKA KOMMUNER HAR MAN BESÖK

Boxholm	2
Finspång	6
Kinda	3
Linköping	6
Mjölby	7
Motala	7
Norrköping	4
Söderköping	4
Vadstena	5
Valdemarsvik	3
Ydre	2
Åtvidaberg	3
Ödeshög	5
Summa:	57

*) Riktade bidrag till lokal, upprustning av lokal etc.

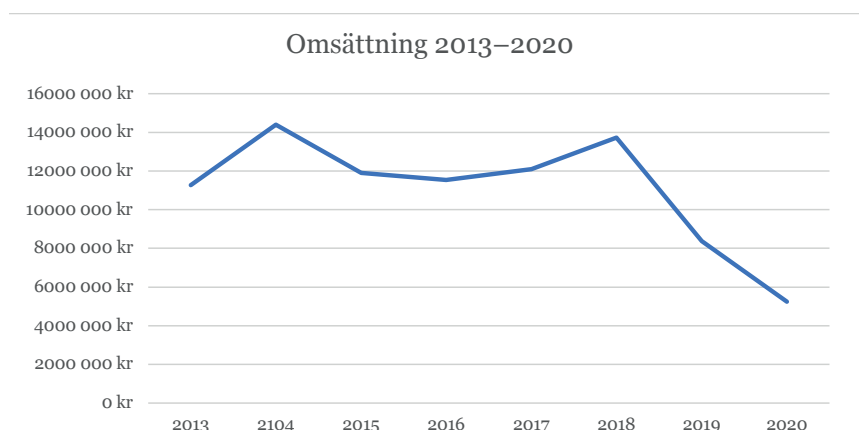
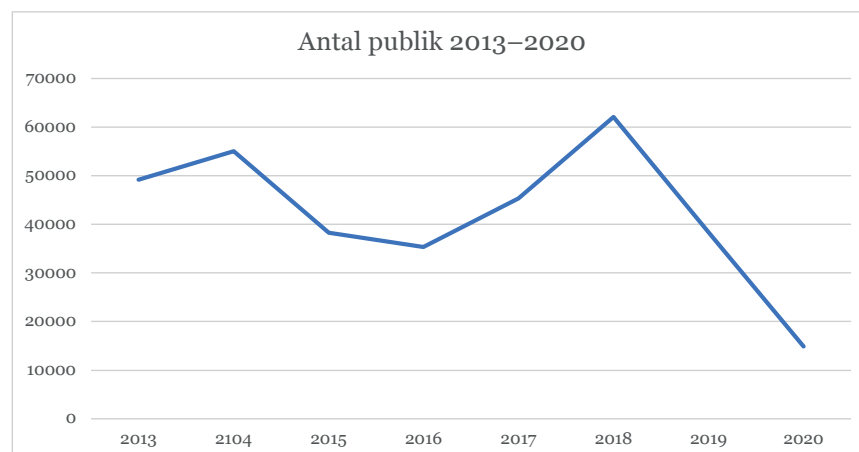
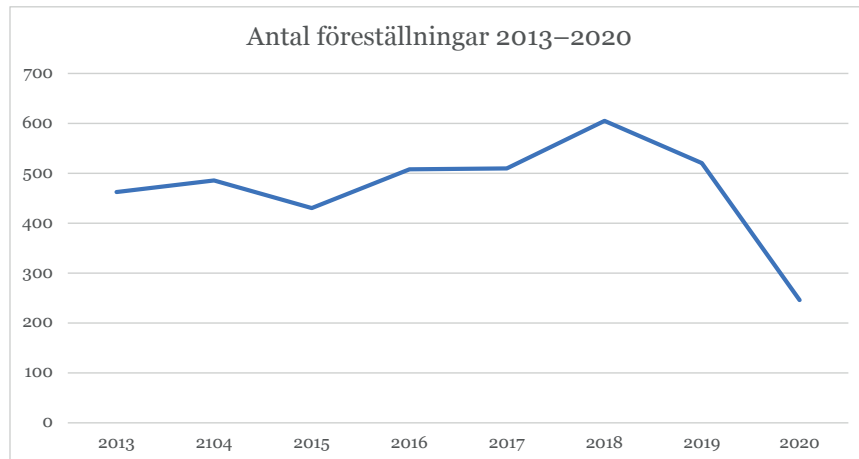
***) Kostnader för lokaler, replokaler, fordon, ljud och ljus etc.

Teatrar som bidagit till statistiken: Johker Scenkonst AB, Musikteater Gulasch, Teater Fenix, Teater Imba, Teater Laikos, Teater Pelikanen, Svartå Soffteater, Shakespeare på Gräsgården (Shakespearefabriken), Vadstena Nya Teater ek.för.

FRIA TEATRAR I ÖSTERGÖTLAND 2013–2020 ...

Tabellerna visar antalet föreställningar, antalet publik, och hur ekonomin utvecklats över tid mellan 2013 till 2020.

SOM NI VILL HA DET, Shakespeare på Gräsgården (Shakespearefabriken), Fotograf Peter Östergrens

FÖRESTÄLLNINGARNA FÖRSVANN ...

”...har under året filmat in Nasse hittar en stol tillsammans med Norrköpings symfoniorkester vilket vi inte skulle gjort om det inte varit pandemi.” *Teater Fenix*

”... hela verksamhet ställdes in, det är svårt att säga hur stor den skulle ha varit 2020.” *Shakespeare på Gräsgården (Shakespearefabriken)*

2020 drabbades Sverige av ett omfattande utbrott av coronavirus som påverkade hela samhället. För medborgarna innebar det stängda teatrar och biografier. För teatrarna inställda föreställningar, permitteringar. Men även att produktioner sköts på framtiden: Kulturlivet ställdes inför en helt ny situation. För de fria teatrarna innebar pandemin en mycket svår tid: Vad skulle hända? Nästan alla möjligheter till försörjning försvann. Hur såg framtiden ut, och när skulle det ta slut? Osäkerheten var stor.

Varför statistik?

Den fria kulturen står för en betydande del av den scenkonst som produceras och visas i landet. Men det är inte alls lika självklart att den tas med eller ens finns redovisad i offentlig statistik; Särskilt inte om den har producerats av en teater eller dansgrupp som saknar statliga eller regionala bidrag. Historiskt sätt har de fria teatrarna svarat för en tredjedel av all teater som spelas i Sverige, men bara åtnjuter en tiondel av de medel som det offentliga ger i form av bidra eller anslag.

I Östergötland finns det en mängd fria aktörer. Både inom dans och teater. Många spelar för barn och unga och de flesta turnerar i regionen. Några producerar sommarteater som lockar besökare från andra delar av landet. Sammantaget utgör den fria scenkonsten en vital del av kulturlivet som tillsammans med de regionala och kommunala institutionerna bidrar till att göra Östergötland attraktivt för många av regionens medborgare.

Vem gör statistiken?

Varje år sammanställer Teatercentrum nationell statistik över det som producerats av de fria teatrarna. Statistiken för Östergötland görs som en del av det uppdrag som Teatercentrum har från regionen. Underlaget samlas in och sammanställs. Syftet med statistiken är att ge en enhetlig bild av verksamheternas omfattning, hur den bedrivs, hur många som är inblandade samt hur den är finansierad och insamlingen sker med hjälp av enkätfrågor. Dessa skickas ut till professionella aktörer inom scenkonstområdet, både dans och teater. I Östergötland utgör de ca 15 olika konstellationer och grupper.

Underlaget innehåller uppgifter om antal föreställningar, antal publik och kan sedan användas för vidare diskussion om förändringar eller förbättringar inom det fria fältet i enlighet med den regionala kulturplanen.)Frågorna till enkäten finns bifogade som bilaga.)

ANALYS OCH RESULTAT

Fria teatrar utgör ett viktigt inslag i Östergötlands kulturliv. Fria teatrar, dans-

Teater Fenix: LITET HUS MED STORT HJÄRTA, fotograf: Tom Roberts

grupper och konstellationer har både utvecklat ett kraftfullt och idérikt scen-språk och mött ny publik. De har också skapat unik och värdefull teaterkonst som inspirerat och vitaliserat både institutionerna och andra konstutövare.

Under pandemin har i stort sett antalet spelade föreställningar halverats jämfört med 2019. Vilket har i sin tur lett till väsentligt minskade intäkter. Efter 2021 står många fria teatrar och dansgrupper inför stora utmaningar framåt. Det finns osäkerhet kring: utbrott av nya varianter av corona, fortsatta restriktioner, avsaknad av gemensamma rekommendationer kommunalt etc. Trots det svåra läget under 2020; Många teatrar och dansgrupper i Östergötland har trots allt, ändå att hållit igång verksamheten. Det har enbart varit ett fåtal som valde att ställa in helt.

Det finns inte ett entydigt svar på frågan om 2020 (och i viss mån 2021) varit ett förlorat år för kulturen. Givetvis har samtliga svarat att corona har haft stor påverkan på verksamheten. Men i enkätsvaren framgår också att många utnyttjat tiden och varit kreativa på andra sätt. Mycket tack vare de krisstöd man erhållit från stat eller region samt att man ibland även genomfört turnéer. Fast då i mindre omfattning. Några teatrar tidigarelade reovering av spelplatsen eller genomfört förberedande repetitioner inför framtida produktioner. I svaren framgår också att man både live-streamat och visat inspelade versioner av föreställningar som alternativ till att ställa in. En del anpassade sina föreställningar så att de även kunde spelas utomhus. En teater spelade till exempel in en filmad version av sin föreställning tillsammans med Symfoniorkestern i Norrköping, något som blev möjligt eftersom bådas ordinarie verksamheter låg nere. Samtliga fria teatrar som svarat på enkäten, har på olika kreativa sätt försökt nå ut till publiken i regionen. Framst barn och unga. Under hösten 2020 kunde även en del teatrar genomföra turnéer. Även om det skedde i en blygsam omfattning. Teatercentrum tolkar det som att de fria teatrar trots alla svårigheter valt en väg framåt. Att man fortsatt vara kreativa även under en svår "krissituation".

När många kommuner i regionen införde restriktioner och stängde ned den egna verksamheten fick det effekter även för de fria teatrar och dansgrupperna. Under pandemin har det åter blivit uppenbart vilken stor betydelse kommunerna har för det fria kulturlivet och för den kulturella infrastrukturen. Sammantaget har pandemin tydliggjort de svagheter och brister som funnits på olika nivåer sedan tidigare.

FÖRSLAG

För att få ett bättre underlag kring pandemins långsiktiga effekter skulle det behövas göra en ordentlig översyn av Östergötlands fria aktörer: deras villkor och förutsättningar samt dess betydelse både för regionens utveckling och för kommunerna; Inte minst vilken betydelse de har för barn och ungas kulturupplevelse i kommunerna, tillgänglighet och möjligheter att nå nya grupper. Översynen skulle även kunna se på förutsättningarna för konstnärlig förnyelse genom att bidra till och underlätta samarbeten med andra fria aktörer och film, musik, dans etc.

Trots att det gjorts betydande satsningar för att stärka de fria teater och dansgrupperna så upplever dessa fortfarande en tuff verklighet. Ett långsiktigt problem är att de flesta fria teatrar med Östergötland som bas, i första hand måste spela sina föreställningar utanför regionen och inte för barnen i Östergötland.

Teatercentrum tror att kommunerna är nyckeln till lösningen av de strukturella problem som finns. På regional nivå är det viktigt att bibehålla och förstärka

Teater Imba, Fotograf: Sandra Kaunisto Leppänen

de stöd som finns. Särskilt stöd för verksamhet och stöd till inköp av föreställningar.

TEATERCENTRUM UNDER PANDEMIN

För att mildra pandemins påverkan på kulturlivet och för att se vilka åtgärder som behövdes har Teatercentrum fört dialog med en rad olika aktörer inom statlig-, regional och kommunal nivå. Bland annat har vi regelbundet tagit fram underlag över hur de fria teatrar påverkades under pandemin. Underlagen har sedan användes i dialog med berörda parter inom stat, region och kommun. Både för att informera om pandemins inverkan på kulturlivet, men också för att få fram olika stödinsatser främst via Statens kulturråd och Konstnärsnämnden. I Östergötland har vi både informerat och uppmanat till åtgärder främst då riktat till de fria teatrar men även till arrangörsledet – särskilt det kommunala i deras roll som förmedlare av föreställningar till barn och unga. Ett utrop skickades också till regionen och vissa berörda kommuner med uppmaningar. Teatercentrum har givetvis inte agerat på ensam hand. Ett liknande initiativ genomfördes även av Riksteatern i Östergötland.

Även Region Östergötland och ett antal kommuner har gjort insatser. Framst vad gäller att inte återkräva bidrag och subventioner. Vidare har man erbjudit stipendier.

Teatercentrum har även försökt skapa möjligheter och tillgång till resurser för att kunna spela in och visa våra medlemmars föreställningar digitalt i länet. Vi har vidare genom serviceavtal med Svensk Scenkonst kunnat bistå medlemmar från Östergötland både med webinar kring corona-anpassning samt avtal för digitalisering etc.

I Östergötland har det fungerat olika i kommunerna. Här finns det möjlighet att utvärdera inför framtida kommande pandemier, behovet av gemensamma rekommendationer.

Ibland har tjänstemän inom kommun och region på eget initiativ bidragit till lösningar som digitalisering av föreställningar eller möjliggjort coronasäkra arrangemang etc.

För att underlätta för teatrar i Östergötland att nå ut skapade vi en Digital utbudsdag, där teatrar kunde presentera sin kommande repertoar och samtidigt informera om hur en föreställning kunde framföras på alternativa sätt (utomhus, digitalt etc) eller var coronasäker. Vi gjorde även filmade "hemma-hos" reperortage hos ett antal av dessa teatrar. Den Digitala utbudsdagen gjorde det möjligt att för teatrar att ha en direkt kontakt med intresserade arrangörer från hela landet. Teatercentrum har även haft regelbundna möten med teatrar i Östergötland för att kunna lyfta frågor och informera om åtgärder.

Slutligen har vi även inlett en dialog med *Ung Scen Öst* kring samverkan efter pandemin med fokus på konstnärlig utveckling och möjligheter att kunna nå ut brett i regionen med scenkonst för barn och unga från olika producenter.

Anders Lorentzon
Regional verksamhetsledare
Teatercentrum Östra

mobil: 0707 – 42 65 60
e-post: anders.lorentzon@teatercentrum.se

*KANEL OCH KANIN OCH ALLA KÄNSLORNA, Teater Pelikanen,
Fotograf: Sarah Ala Blyborg och John Holmen*

BILAGOR

FRÅGESTÄLLNINGAR TILL ENKÄTEN

(Ni kan välja att svara på två sätt: ÖVERSIKTLIGT (betecknas [Ö]) eller SPECIFIKT [S])
Spelar du mest för vuxna eller för barn enbart inom ett visst åldersspann kan du också svara översiktligt [Ö].
Spelar du istället för barn i olika åldrar, får du gärna svara mer specifikt [S].

Påverkan under corona-pandemin

I vilken grad har verksamheten påverkats?
Alternativ till spelade föreställningar?
Tvingades ni att permittera under 2020?

Föreställningar och antalet publik 2019, 2020

Totalt antal föreställningar
Totalt antal publik
Vilka åldrar har ni spelat för [Översiktligt]?
Vilka åldrar har ni spelat för [Specifikt]?
0–12 år
13–18 år
19 år–uppåt

Om teatern

Organisationsform
Omfattning av verksamheten
Verksamhet i Östergötland, utanför regionen
Vilka kommuner har ni besökt?

Ekonomi 2019, 2020

spelintäkter – (fakturerade föreställningar)
biljettintäkter
övriga intäkter (kan vara sponsring/hyresbidrag etc)
Bidrag från stat, län, kommun m fl
Bidrag från nationella aktörer
Bidrag från region
Bidrag från kommun
EU bidrag
Övriga bidrag (ej sponsring)
Personalkostnader
Produktionskostnader
Hyreskostnader (lokaler, replokaler, fordon, ljud och ljus etc.)
Har Ni erhållit corona-stöd?

Personal

Antal tillsvidareanställda
Antal visstid
Antal arvoderade/F-skatt
Andelen kvinnor och män
varav kvinnor?
varav män?

Övrig verksamhet: Skapande skola, besök på äldreboende **etc**

- Uppskattning av omfattningen?
- Samarbeten, festivaler, biennaler och gästspel

Egna kommentarer om verksamheten under 2019 och 2020?

ANSLUTNA TEATRAR ÖSTRA REGIONEN

4:e teatern, Västerås
Arabiska Teatern, Stockholm
Boulevardteatern, Stockholm
Dockteatern Tittut, Stockholm
Dotterbolaget, Årsta
Fabula Storytelling, Stockholm
Fria Teatern, Stockholm
Gyllene Draken AB, Stockholm
Traktor Entertainment (GyklargruppenTRIX), Västerås (2020)
Hedmans Teater, Lidingö
Johker Scenkonst AB, Linköping (2020)
Latinamerikanska Folkteatern (Aliasteatern), Stockholm
Lilla Parken, Solna
Långsjö Teater, Gnesta
Mittiprickteatern, Stockholm
Moliereensemblen, Stockholm
Musikteater Unna, Sparreholm
Nalle Clown AB, Stockholm
Pantomimteatern, Stockholm
Pygméteatern, Stockholm
Skottes Musikteater, Gävle
Svea Sträng/Ung utan pung, Bandhagen
Teater Barbara, Stockholm
Teater De Vill, Stockholm
Teater Fenix, Norrköping
Teater Fredag, Nacka
Teater Imba, Linköping
Teater Kung & Drottning AB, Stockholm
Teater Martin Mutter, Örebro
Teater Nolby, Karlskoga
Teater Pelikanen, Norrköping
Teater Pero, Stockholm
Teater Sláva, Huddinge
Nya Teater Sörmland, Nyköping (2020)
Teater Tre, Stockholm
Teater Tribunalen, Stockholm (2020)
Teater Tropos, Västerås
Teaterambulansen, Stånga
Teatergruppen Tio Fötter, Uppsala
Temporarity Production, Stockholm (2021)
Torgteatern, Trångsund (2020)
Trattofon AB, Hägersten
Turteatern, Kärrtorp (2020)
Unga Roma, Visby

(rev. 2021-05-14)

TEATERCENTRUMS UPPDRAG I ÖSTERGÖTLAND

”Under denna kulturplanepå period ges stödet till Teatercentrum Östra utifrån följande insatser: Att arbeta för att utveckla den kulturella infrastrukturen och för ökad samverkan mellan scenkonstaktörer och arrangörer och genom det stimulera till ökat samarbete mellan de regionala kulturinstitutionerna och det fria kulturlivet.

Att tillsammans med Region Östergötland driva frågor om fria teatergruppers villkor i regionen och genom det stärka möjligheterna för professionella kulturskapare inom scenkonst att vara verksamma i länet.

Att företrädas de fria aktörerna i regionala plattformar.

Att bidra till Region Östergötland med underlag för ökad kunskap och förståelse för de fria konstnärernas villkor.”

Verksamhetsuppdraget för Teatercentrum Östra följs upp kontinuerligt.
(Överenskommelse för Teatercentrum Östra/z2021 RUN 2021-38)

Genom att medverka i en rad olika lokala, regionala och nationella nätverk kan vi ge en samlad röst till de fria professionella teatrar samt möjlighet till branschöverskridande samverkan i regionen något som varje enskild teater annars inte skulle ha resurser till. Exempel på sådan samverkan är bland annat utbudsdagar och andra främjande arrangemang. Det kan även handla om konstnärligt utvecklingsarbete och kompetensutveckling.

Teatercentrum är en centrumbildning och arbetsgivarorganisation som funnits sedan 1969. Vi samlar över 90 fria teatrar från hela landet. Östra regionen har 44 anslutna teatrar, fördelat på Stockholm 25, Västmanland 5, Östergötland 4, Södermanland 3, Örebro 2 samt Gävle, Uppsala och Gotland som har en varsin fri teater ansluten. Teatercentrums verksamhet bedrivs både ur ett nationellt perspektiv och via regionala verksamheter. Våra kanslier finns från norr till söder i Umeå, Stockholm, Göteborg och Malmö.

Teatercentrum finansieras i huvudsak genom statliga och regionala anslag och i förekommande fall med projektbidrag sam via medlemsavgifter av sina juridiska medlemmar (fria teatrar). Teatercentrum är en ideell förening och högsta beslutande organ är kongressen som hålls vart tredje år. Verksamheten regleras av föreningsstadgar. Ordförande i Teatercentrums styrelse är i skrivande stund Lovisa Pihl, Göteborg. Tillsammans med vice ordförande Rolf S. Nielsen, Stockholm och kassör Anders Widell, Lund och bildar tillsammans Teatercentrums verkställande utskott. I styrelsen finns ytterligare sex ledamöter. De flesta förtroendevalda inom Teatercentrum är, eller har varit, yrkesverksamma inom scenkonst- och kulturområdet.

Teatercentrum erbjuder en plattform för producenter av fri scenkonst både regionalt och nationellt. En av våra uppgifter är att sprida och förmedla fria teatrar föreställningar över hela landet samt värna en obunden scenkonst med en mångfald av uttryck. Vi ingår i många olika nätverk som utvecklar kontakt mellan konstnärer från olika regioner och länder. Vi genomför fortbildningar och svarar på remisser. Regionalt samarbetar vi med främjande verksamheter som Danskonsuleten och Riksteatern Östergötland. I dagsläget har vi ett regionalt uppdrag i Östergötland.

Från vänster. Vadstena Nya Teater: ELLEN KEY OCH LJUSET PÅ STRAND, Fotograf: Ulla Karlsson
FELICIA OCH FÅGLARNA, Teater Pelikanen, Fotograf: Ann-Charlotte Sandelin
Shakespeare på Gräsgården (Shakespearefabriken): MACBETH, Fotograf: Peter Östergrens
Teater Imba, Fotograf: Sandra Kaunisto Leppänen

TEATERCENTRUM

Hornsgatan 103, 8 tr
117 28 Stockholm
www.teatercentrum.se
kansli@teatercentrum.se